

แผนปฏิบัติการ “เชียงราย ไร้ขยะ”
ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑)
ตามแนวทางพระราชรัฐ
ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะ
มูลฝอยของประเทศ
พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

เทศบาลตำบลสถาน
อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

แผนปฏิบัติการ “เชียงราย ไร้ขยะ” ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑)
ตามแนวทางประชารัฐ
ภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔
เทศบาลตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

วิสัยทัศน์

มุ่งสู่การเป็นชุมชนสะอาด ไร้มลพิษ ด้วยการคัดแยกขยะและจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปริมาณการเกิดของขยะมูลฝอย
๒. ส่งเสริมการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิดตามประเภทของขยะมูลฝอย เพื่อนำขยะกลับมาใช้ใหม่ และใช้ซ้ำ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัด
๓. การเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย เพื่อไปสู่ระบบกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งที่เป็นขยะทั่วไป และขยะอันตราย
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกภาคส่วน
๕. ส่งเสริมให้มีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ

เป้าประสงค์

๑. ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัดที่ปลายทางลดลง
๒. ขยะอันตรายได้รับการคัดแยกเพิ่มขึ้น
๓. มีพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม โดยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

ตัวชี้วัดตามเป้าประสงค์

ภายในระยะเวลา ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๑) การจัดการขยะมูลฝอยจะประสบความสำเร็จ โดยมีตัวชี้วัดตามเป้าประสงค์ดังนี้

๑. ปริมาณขยะมูลฝอยมีการคัดแยกขยะจากต้นทาง ลดลงตามตัวชี้วัดของจังหวัดเชียงรายไร้ขยะ ร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน มีการจัดตั้ง “จุดรวมขยะอันตราย “ อย่างน้อยชุมชนละ ๑ แห่ง
๓. ร้อยละ ๔๐ ของหมู่บ้าน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยจากต้นทาง ณ แหล่งกำเนิด
๔. ร้อยละ ๘๕ ของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ

การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑)

คณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “เทศบาลตำบลสถาน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑) ขึ้น เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ขยะอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ ในภาพรวมของตำบลสถาน โดยบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วน ภายใต้แนวคิดพื้นฐานหลัก ได้แก่

๑. แนวคิด ๓Rs

ขยะมูลฝอยที่เราพบเห็นกันในชีวิตประจำวันนั้น เกิดจากครัวเรือน สถานประกอบการ รวมถึงสถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ ดังนั้น เราจึงต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน ที่เน้นการลด การคัดแยก และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการใช้หลัก ๓Rs ประกอบด้วย

Reduce ลด (คิดก่อนใช้)

การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อเป็นการลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้ปืนโตแทนการใช้โฟม การไม่รับถุงพลาสติก การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการซื้อวัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

Reuse ใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก)

การใช้ซ้ำ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การดัดแปลงของเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ใช้ได้ใหม่

Recycle นำกลับมาใช้ใหม่

การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงาน เพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะรีไซเคิลแยกโดยทั่วไปได้ ๔ ประเภท คือ แก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อลูมิเนียม โดยการเลือกสินค้าที่ทำมาจากวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ หรือการร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นสินค้าใหม่ เป็นต้น

๒. หลักการประชารัฐ

หลักการดำเนินงานตามแนวทาง “ประชารัฐ” นั้น เป็นหลักการที่คำนึงถึงหลักความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางสังคม (Participatory Principle) ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตราย เพื่อความยั่งยืนในการบริหารจัดการในอนาคต โดยส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนในสังคม อันประกอบด้วย ๕ องค์กรประกอบ ได้แก่ ภาครัฐราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชน ภาคการศึกษา และภาคศาสนา ทั้งในกระบวนการกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล

การแสดงความคิดเห็น รวมตลอดไปถึงการออกแบบการคัดแยก การเก็บขน การกำหนดมาตรการ และการมีส่วนร่วมในพื้นที่ และการวางระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในอนาคต

๓. มาตรการ

เพื่อให้เกิดการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ การดำเนินการจึงต้องครอบคลุมการจัดการทั้ง ๓ ระยะ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยมีแนวทางในแต่ละมาตรการประกอบด้วย

๑) มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด

สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย การเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด

๒) มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด ดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและการขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป ผลักดันให้มีสถานที่รวบรวมและจัดการขยะอันตราย และศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อให้เพียงพอ โดยภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๓) มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ

สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ การคัดแยกขยะมูลฝอย จนถึงการจัดขั้นสุดท้าย พัฒนาคณะความรู้แบบเทคโนโลยีการบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอย พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล เพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ